

Hétjői Napló

Felírói ára: egy évre ——— 80 korona
egy hónapra ——— 7 korona

POLITIKAI HETILAP,
MÉG JELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Szerkesztőség: VIII. RÜCK SZILÁRD-UTCA 3.
Kiadóhivatal: VI. NAGYMEZŐ-UTCA 8. SZÁM.

Apponyi nagy beszéde Jászberényben

Az ország jövője a belső rendtől függ — Csak szociális reformokkal tartható fent a keresztény politika — Országos érdek a földbirtokreform — A zsidókérdés — Demokratikus királyságot és kétkamarás parlamenti rendszert kíván

Apponyi Albert gróf vasárnap Jászberényben időzött, ahol az aktuális politika valamennyi kérdésért felölő hatalmas beszédben tájékoztatta választóit a helyzetről. Jászberény városa szeretettel ünnepelte képviselőjét, akit már évek óta nem látott falai között.

Apponyi Albert gróf szombaton délután utazott le Jászberénybe, felesége, leánya és fia társaságában. Kíséretében voltak: Tóth János, Patthyay Mária, Bernáth Béla, Kelemen Béla, Zlinszky István, Csanak János, Veszprémy Zoltán, Neményi Imre nyug. államtitkár, Karafáth Jenő, Czettler Jenő, Gyömörey György, Kenéz Béla, Magyar Kázmér és Mikonényi Jenő nemzetgyűlési képviselők, Kramer Fülöp kereskedelmi tanácsos, Vancsó Gyula igazgató és Hyatt amerikai hírlapíró.

Jászberénybe este fél nyolc óra körül ért a vonat. Az állomáson Fridvalszky Ferenc polgármester üdvözölte Apponyi Albert grótot. A bevonulás a városba ünnepi diadalmenet volt. Elől hatvanta bandérium haladt. Zöld gallyal díszített diadalkapun keresztül ért a menet a zászlódszobában pompázó föltérre. Apponyi Albert gróf családjával együtt Bató József közgyőzőnél szállt meg. A több ezer főre menő tömeg csak akkor oszlott el a ház előtt, amikor Apponyi megjelent az erkélyen és néhány szóval megköszönte a lelkes fogadtatást.

Vasárnap már kora délelőtt hatalmas sokaság lepte el a városba előtti teret, ahol a szóközi emelvényt felállították. Szólnokról kiülön vonat hozta a százötvenkötű küldöttséget. Ujabb politikusok is érkeztek: Károlyi József gróf, Pallavicini György őrnagy, Kállay Ulul és Huzsár Elemér. Reggel Apponyi Albert gróf és kísérete a nagytemplomban misét hallgatott.

Délelőtt fél 11 órakor vette kezdetét a nagygyűlés. Egan ture kormánybiztos megünyölő szavai után Fazekas Ferenc helybeli pártelnök üdvözölte Apponyi grótot. A dalárda erre a Himnuszot énekelte.

Amikor Apponyi Albert gróf megjelent a szóközi emelvény mellévécijénél, percekig viharzott az éljenzés. A lelkes tüntetés lecsillapultával elmondotta beszédét, amelyet a Magyar Tudósító nyomán a következőkben közlünk:

— Tisztelt választópolgárok! Megterhelve a múltért való felelősségnek egy még meg nem állapított és nehezen megállapítható részével, világosan látva, hogy a kül- és belpolitikában egész új utakon kell haladnunk, részben az előbbiekkel ellentétesen, úgy hittem, hogy ebben az új világban új erőkre kell érvényesülnök, engem pedig szerez alig illet meg. Sajnos, a megindulás az új utakon annyira elterjesztett volt, hogy a múlt hibáit nem jövöitte ki, hanem tetézte. Katonai erők megfontolásával kezdte, politikai tehetetlenséggel folytatta és szociális felelősséggel végezte. Így történt, hogy az ország nagy része idegen megszállás alá került és hogy a nemzetnek egy töredékére hárult az a nagy feladat, hogy a hazát romokból újra felépítse. Akit ilyenkor munkára hivatnak, annak nem szabad magát a munka alól kivonni. Ennek a kötelességnek átérzése erősebb volt előbbi elhatározásomnál. Engem is hívta.

— Az első hívás Önökötől jött, szeretett polgártársaim. Azután tapasztaltam szélesbör köröknek bizalmát, midőn a minden pártból alakult kormány a közvélemény helyeslése mellett a magyar békefellegió vezetését ruházta rám. El kellett vállalom, bár alig lehetett reményem, hogy kissé és véglegesekké rögzített elhatározások falait megdöntessük. A békemű még nincs befejeve, hanem inkább csak most kezdődik; az adatrás pedig eszköz nagyobb akcióképesség megszerzésére.

Minden a belső békétől függ

— Küllgyeink vezetése jó kezében van és meggyőződésöm szerint helyes irányban indul; teljes bizalommal nézek továbbra működése elé. De megmondtam a nemzetgyűlésen és megismételtem itt, hogy

e működés alkore mindenekelőtt belügyeink kedvező kialakulásától függ.

Árni bizalom, ami jobb hangulat létezik ma létezik — és ma leginkább ebből kell várnunk kifelé is minden — azon alapszik, hogy kezdik belátni, miszerint Kelet-európa nagypalmának egy erős Magyarország az egyedül való megmaradása. Ezen a

bizalom meginog, vagy nem tud megismosodni, akkor visszaesnek oda, ahol nemrég voltunk, hogy egyetlen barátunk se legyen. Gondolja meg mindenki, akiben egy csepp lelkiismeret van, hogy

minden esekvés, mely a művelt világban ellenszenvet kelteni alkalmas, csökkent a nemzeti ujlesztéses külső célját és hogy így esekvedetek gyakorlatiasa anokat teljesen megsemmisítik.

Kívánom és szükségesnek tartom a ma létező pártok együttműködését, nem hontani, hanem nemzetközi

nok, mert valóban tulkomolyak az idők arra, senhogy pártpolitikai engulésseket neulathassunk. Ha pártokivüli vagyok, ezzel azt akarom kifejezni, hogy a pártfegyvelem helyébe a nemzeti felegelmet akarám tenni.

— Nem kormányt buktatni jöttem, hanem inkább támogatni óhajtom azokat a férfiakat, akik a kormányzás nehéz feladatára vállalkoztak; de nyilat meg akarom mondani, hogy mit kívánok, amit követelek tőlük, hogy ezt tehessen.

— Talán mondanom sem kell, hogy azzal az iránnyal, amelyet kitűztek: a keresztény és nemzeti iránnyal teljes mértékben rokonszenvezek. En azt magamának vallom, mióla a közpályán működöm, kiegészítve azzal a szociális iránnyal, amelynek folytatására már évtizedek előtt elsőnek mutattam reá és amely a háboru és a forradalmak folytán ma sokkal avorabb és gyökeresebb ujjaalakításokat kíván, mint azelőtt, — bár más oldalról épp e felforchtások következményei és a gazdasági rekonstrukció nehézségei a gyors haladás lehetőségeit csökkentik.

Az osztálypolitika ellen

— Azt is természetesnek tartom, hogy előtérbe lépett a nemzeti társadalomnak azon osztálva, amely valóban a nemzet gerince, amely a felforgató irányzatokkal szemben a legnagyobb ellenállóképességet tanusította: a kisbirtokos osztály. Ma nem lehet a nemzeti politikát az osztálypolitika szük kereteibe szorítani,

a földmvespolitika soha sem jelenthet és bizonyára nem is akar jelenteni ellentétet a város és a falu közt,

hátterbe szorítását az ipar és kereskedelem érkeinek. Söt kétszeresen kell értékelni azt az ipart, amely nekünk megmarad.

A kisgazdapárt megerősödése előtérbe vitte

a földbirtokreform

problémáját. A városi közönség ellátása és a kivétel biztosítása miatt szükséges a nagybirtoknak és különösen a költött nagybirtoknak az a tultenzése, amely hazánk némely vidékén létezik és amely a leghivatottabbakat a földszerebből kizárja, hátrazótalan káros és szociális szempontból gyökeres orvoslást igényel. A tulajdon elve ennek nem állhat utjában. Nem megszünteri, hanem szociális tartalommal tölteter kell a tulajdont, szorosabban evolutióba hozni a felelősség és a munka eszméjével.

— Ma kétségtelenül a középosztály, különösen a tisztviselők nehéz anyagi helyzete a legégetőbb szociális probléma, sutyvisóta az elcsézés megállítás alati lévő törletek onnan kijelölésükre és átmozgatásukra helyre-

vel. A probléma súlyos voltát egyedül az enyhíti, hogy átmeneti természetű, mely valutaviszonyaink javulását okvetlen enyhülni fog; de az átmeneti időn át, ha áldozatokkal is, okvetlen segíteni kell rajta célszerű szervezkedés és állami segély utján.

A szociális kérdés

Az állandó jellegű szociális kérdés mégis a vagyontalan munkásosztály kérdése, dacára annak, hogy éppen most a munkásság a magas bérek folytán bizonyos kedvezőbb helyzetben van a középosztály fix fizetésből elő részénél. Ugy ezért, mint a kommunista kiserket után beállott már előbb említett lelki reakció folytán ma szociális fegyverszünetet élvezünk, melyet egy előrelátó politika a béke, vagy legalább a békes fejlődés előkészítésére használnia föl. Ebből a szempontból bármennyire idvözöljem is a keresztény szocializmus terlogialását a munkásság körében, mégis

rendkívül sajnálatosnak tartom a szociáldemokrata párt kimeradását a nemzetgyűlésből

és rokonszenvesen kívánom fogadtatni minden közlekedését a nemzeti alapoz, amelyet eszközölhet nélkül, hogy a nemzetközi munkásszolidaritást megtagadja. Hiszen más nemzetközi szolidaritások is léteznek, vallásai, tudományosok, sőt gazdaságiak, melyek a nemzeti gondolat sérelme nélkül tarthatók fenn.

— Visszatérve a szociálpolitikai eszkökhöz, külön kell megemlíkeznem

a mezőgazdasági munkásokról.

Nagy tévedés volna azt hinni, hogy ezen a téren nincs teendő és hogy nincs a mezei munkásság körében is mozgalom, amelynek megértése és kellő mederbe terelése a fötermelési águnk biztosításának és a szociális békének egyik feltétele. A szociális reformpolitika annyira össze van növe a keresztény eszmével, hogy én abban egyenesen a kereszténység örök igazságainak, a mai kor szükségleteire való alkalmazását látom. Ehhez a szociálpolitikához tartozik a közletem, embernek ember által való mindennemű kizsákmányolása ellen. A gazdasági életnek megállítását minden viszáleletektől, amelyek után a tehetősebb, a ravaszabb, a tágabb lelkiismereti a szegényebnek, a gazdasági értelmiség alacsonyabb fokán állónak, a becsületesebbnek rovására gazdagodik uszorából, családól, árdragításból, lánckereskedésből, stb., ez a nemzeti keresztény és szociális irányzatnak egyik legközelebbi feladata. Az állami hangszernek minden hurját munkára kell hangolni; különösen a keresztény társadalom szervezkedje erre a célra, amint már sikeresen szerve-

kedni tudott a sajtó terén, szervezede-
jek tervezésén, öntudatosan vezesse

„A zsidóüldözést perhorreszkálom...”

— Az ugynevezett zsidókérdés meg-
oldásának ez az igazi módja: A zsidó-
üldözést már csak azért is perhorresz-
kálom, mert nagyrészt nem más, mint
a tungságának a versengő munka val-
talanságot való idegenkedésnek egy
megnyilvánulási formája, egyébként
pedig a keresztény irányzatnak lesik-
lása a krisztusi morálnak ünneplása
és magába szállást követelő magasztal-
ásról a dühjelzés és féltékenység
azon örvényébe, amelyben minden
rossz szenvedélynek engedni lehet.
Korábban akartam tagadni, hogy a
zsidóságnak számos hibája van, amek-
lyek között leginkább az értelmű, aki
hogy a zsidó-java, olyan férfiak, akik
a közgazdasági korrekciónak és a
hazafias gondolkodásnak legmagasabb
fokán állanak, sem tudja megtagadni
a zsidóirányítást hitországai sérelmével.
Az is tény, hogy a zsidóság létfoglalása
a nemzet gazdasági és kulturális
életében olyan iránytű, hogy a ke-
resztény társadalom azzal szemben
joggal keresi a védelmet. Meg is lehet
és meg is kell találni ennek módját
nélkül, hogy azokkal az elvekkel el-
lentelté jöjjünk, amelyek megalapozás
kiközösítés van maga után a művelt
népek családjából.

De nincs mentség olyan erő-
szakos eszlekmények szá-
mára, amelyek zsidó polgár-
társulatok személy, és vagyon-
biztonságát támadják meg.

A kormány, a hadvezetés, népünk
zöme azoktól távol áll; hogy igazságtalanság
volna tehát azokat a nemzet
rovására írni, de nem szabad hamis
látást keletkeztesd magadnak, egy
pillanatra sem szabad ilyen jelensége-

Demokratikus királyság a jövő

— Szólnom kell még államunk be-
rendezése névelő alapvető kérdéséről,
mely szoros összefüggésben áll a nemzeti
újraépítés nagy munkájával. A királyság
bívnéke valójában majdnem az egész ország:
Szent István koronájá-
ból, a magyar szent koronától nem csu-
dan fényt vár, hanem ezért és öszekötő
kapcsolatot a nemzet különböző alkö-
slemei közt. Amde kétségtelen, hogy a
demokratikus fejlődés mellett

a királyi jogok terjedelme is
revizió alá fog kerülni

és hogy biztosított kell a nemzetnek
a tekintetben, hogy helyreállítandó királyság
szigorúan nemzeti legyen, sem-
miféle olyan kapcsolatot ne jelenthes-
sen, mely hazánkat ismét lényeg alá-
rendeli és függő helyzetbe hozza. A királyság
helyreállításának mikéntjét mi
napirendre tűzünk sem nemzeti, sem
nemzetközi szempontból nem volna taná-
csos. Nemzeti szempontból nem, mert
még nem érlelődött meg az elméink és
a közérzeteink az az egyértelmű-
sége, mely nélkül a királyság nem hoz-
hatja meg azt, amiért reá szűk-ségünk
van: egy mindenki által elismert kérdés
megválaszolására nem tehát tekintély. Nem-
zetközi szempontból nem, mert mind-
addig, míg a hatalmakhoz való viszony-
nyunk ki nem jövedesedik, kerülnünk
kell mindent, ami bonyolultnak és
nehézségnek csak lehetősége is tar-
talma. Nekünk tehát a konszolidáció
utján még jó ideig azon ideiglenes al-
kolmányok oltalma alatt kell járunk,
amelynek első alapjait a nemzetgyűlés
vetette.

Szükséges, hogy a nemzetgyűlés
szemben a felosztással jog biztosítások,
amelyet korlátozott vagy korlátozza —
erről lehet beszélni — az államfőre kell
rúdnak. Fontosabb kell ennél egy má-
sodik komára létezésük kérdését is,
amelynek nem lehet olyan része, amely
a szűkítés előjogi alapul.

Egyesült erővel!

A problémák közül, amelyeket
érintettem, nem tudok egyetlen sem,
amelyre nézve ma más tárgyi nézetle-

az ifjúság a produktív munka min-
den ágára.

ket elűrnünk; akármilyen ruhát visel-
jenek elkövetők, puskával meg kell
őket fékezni, még pedig mindjárt.
Amennyire meg tudom érteni, hogy
reformok értelése időt igényel és így
tudok azok terén — ha nem is szíve-
sen — várn, épp annyira követelnem,
hogy a jogrend teljes helyreállításra, a
jogbiztonság egytelensége a haza min-
den polgárán nézve egy napra se léte-
sen. Jögom van hozzá mint magyar-
nak a máni kereszténynek, kit közelebről
érini minden ami a nemzet és a ke-
resztény zsidóságnak becsületét érinti, de
fogom van hozzá, mint ama bekelede-
gő volt elkövetők is, amely számos,
közélfogható eredményeket nem ér-
bellelt el, de igenis elérte azt, hogy a
nemzet erőteljes pozíciója megerős-
dött. Kérem ne engedjék legerombol-
tatni, ami nagygyűlésen született és ami
alap lehet — az eredmény, amelyt
ma látunk — régi hatalmi állá-
sáink visszaszerzésére. Bizom benne,
hogy ezekről a szomorú álmennel
telenségekről a legrovidebb idő múlva
nem lesz mit beszélni.

Védekezés a bolszevizm ellen

Elöl teljesen önálló kérdés azoknak
a rendőri és egyéb intézkedéseknek
kérdése, amelyek ma még feltétlenül
szükségesek a bolszevizm megszüntetése
elleni nédekezés szempontjából. Ezeket
teljesen honorálom; de hatályosok csak
úgy lehetnek, ha a jogrendbe beillesz-
kednek, ha ártatlanok bánatalmazása
ellen teljes biztosítékot nyújtanak. A
szóbeliok lehetnek rendkívüliek, de az
önkény emelgetés az anarchiával, amely-
nek legfőbb mindig ugyancsak és ör-
vénybe vetet.

réseknek kellene fennállni; még a szoci-
alisták sem gondolhatják rögtön
szocializálásra, míg a produktív munka
megindulásának feltételei nincsenek
meg, amig csak terhek és adósságok
kötnek lehetne szocializálni. És még a leg-
konzervatívabb, de a világesemények
tanulása elől szemem nem hunyó
fel fogás is kell, hogy megbarátkozzunk
azokkal a nagy politikai és szociális
átalakulásokkal, amelyeket szeretni
lehet vagy nem szeretni, de liberális-
telenségeik elől kitérni senkinek sem
lehet. Ami pedig a keresztény gondolat
előterbe nyomulását illeti, ez a mor-
tal annyira fedi a természet erkölcsi
és tisztességtérzés követelményeit, hogy
annak erőmepesítésével megbarátkoz-
hatunk minden nehézség nélkül azok
is, akik nem állanak a keresztény vi-
lágnézetnek alapján. Nincs tehát ok,
hogy bárki is kimagadjon, kivéve a
szélső fölforgatók, a nemzeti gondolat
és a társadalmi fennmaradás lényeges
törvényei ellenségeinek csoportja egy-
felől és a csökönys maradiaknak,
azoknak kisdödereke másfelől,
akik most is azt hiszik, hogy minden
a régiiben maradtak.

— Amikor a rák erőszakolt béke
átírásának iszonyu órája óta csak két
nap mul el, ki merem mondani, ha
útal egyeztetünk a természet tör-
vényeknek azzal, hogy kulturális
nyűnkkel fenntartjuk, hazánkat a bizo-
nított jogrend, a komoly munka, a
fiziológiai, a szociális haladás pel-
dájává tesszük Európának e részében,
ahol ezze való világban nem nehéz.

Most stagnálni nem lehet. Ma vagy
sülyedni, vagy emelkedni kell. Ez
szerepet minden magyar embernek
lelkébe vésn. Ezt a benyomást szeret-
nem az önkélemben magam, ezért
ezzel be is zárom szavaimat.

A több mint egyórás beszédet a
választók feszült figyelemmel hall-
gatták végig és a beszéd végén vége-
hossza nem volt az óvatlónak. A
közönség azután elfeltek a Szó-
zatot és ezzel a gyűlés befejeződött.

Ujabb részletek a magyar béke aláírásáról

Francia katonák fiszteletek a magyar meghatalmazottak előtt

(A M. T. I. magánjelentése.) A
Neue Freie Presse még a következő
részletek közli Párisból a magyar
békeszerződés aláírásáról:

Millerand délután negyed ötkor je-
lent meg a Nagy Trianon csarnokban
és lassan helyezkedett el Wallace
amerikai nagykövét és Derby lord
közé. Az ülést hat perccel az előre ki-
tűzött időpont előtt, vagyis 4 óra 24
perckor nyitották meg. Egy szóka
bejelentette, hogy a meghatalmazott
magyar miniszterek megérkeztek. A
lesemben csönd állott be. Benárd
Agoston miniszter és Drasche-Lázár Al-
fréd követ a számkura kijelölt kis asz-
talyra léptek; mindgyőre a tükürra
kísérte. A figyelem különösen Mil-
lerand miniszterének felé koncentrá-
ldott. Visszagondoltak Clemenceau
deák temperamentumára. A „liges-
nek” most egy esztendője a német
békeszerződés aláírásakor igen hoz-
mások letszelt a ceremónia és ezt
érzelelte is. Millerand nem siebelt
annvira. Lassan beszélt de határozot-
lan és biztosan

Emich Gusztáv kereskedelmi miniszter Debrecenben

Mailer és nagyvándi Szabó minisz-
terek agitációs körútja

— A Hétfoi Napló tudósítójától

Budapest, június 6.

A közige tisztántul választások
élenken foglalkoztatják a partokat. A
keresztény nemzeti párt részéről Hal-
ler István kultuszminiszter több kép-
viselő társaságban ma is vidékon
volt, míg a kiszagdapárt részéről
nagyatóni Szabó István közlelemzési
miniszter, Kovács J. István és Mayer
János államtitkár, valamint több
képviselő Bihar megyében voltak, ahol
vasárnap egész sereg népgyűlésen
veltek részt. Faluról-falura mentek és
mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták
őket.

Emich Gusztáv kereskedelmi mi-
niszter ma délelőtt mondotta el a
programbeszédét Debrecen II. kerüle-
tében, ahová Botlik József a nemzet-
gyűlés elnöke és számos kiszagdapa-
rii képviselő elkísérte. A miniszter
lényegtel melegséggel fogadták és ha-
latalmas tömeg hallgatta meg pro-
grambeszédét, amelyben főként tar-
köz körébe vágó dolgokkal foglalko-
zott. A miniszter az éjszaka folyamán
visszérkezett a fővárosba.

Amerika katolikus egyháza a magyarok megmentésére

Püspökök bizottsága jön Magyarországra

(A Hétfoi Napló tudósítójától)
A freyburgi nemzeti katolikus sajtó-
iroda közli, hogy néhány nappal e-
zelőtt America katolikus püspökei fog-
lakoztak a magyar katolikus egyház
sorsával. Hanna sanfranciskói érsek
elnöksége Washingtonban a katoli-
kus egyetem tanácskozás természetén
erkekezett volt és itt fölolvasták Gser-
noch bíbornok hercegprímás levelét,
amelyből a pápa katolikusainak szol-
datisására appeltál. Az értekezleten
részt vevő több magyar katolikus lel-
kes is, akik emlékiratot terjesztettek
elő, amelyben ismertették a Magyar-
országtól elszakított területek katoli-
kusainak szomorú sorsát és a Mail-
láb, Glattfelder, Balthazy és Radnay
püspök ellen elkövetett erőszakosko-

Bécs, június 6.
Magyarország képviselői be-
höz elhatározással fölemelke-
tek helyükre. Benárd mi-
niszter fehér keztyűt az
asztalra dobta, a pergamén
főle hajlott és aláírta a nevé.
Drasche-Lázár ülve ista alá
névelt.

Ezután következtek a többi megha-
talmazottak, elsősorban Wallace, azután
Derby lord. Ezután nem a legendás
békéllözlárral írták alá a szerződést.
Valamennyi delegátus a maga fölül-
töltött vette elő zsebéből, kivéve Mil-
lerand-t, akinek a tükürra nyújtotta át a
tollat. Negy óra negyvenöt perckor
a béke aláírásával elkészültek. A ce-
remónia husz percig tartott. Millerand
az ülést berekesztette.

A Nagy Trianon kapuja előtt kettős
sorban acélos sisakú katonák állot-
tak. Parancsszavak hangzottak el, ba-
jonettek cikáltak, francia katonák
fiszteletek a két magyar meghata-
mazott előtt, akik aulójukon elrohog-
tak.

dásokat. Az érkezők elhatározta,
hogy bizottságot küld Magyarországra,
amelynek javaslatlétel lesz a földadat,
mikképen lehetne a magyar katolikus
egyházon segíteni és innál visszasze-
rezn

Franciaország fegyverszünetet kötött a török felkelőkkel

Bécs, június 6.

(A M. T. I. magánjelentése.) A Neues
Wiener Tagblatt jelenté Berlinből: A
Tagblatt római távirata szerint Fran-
ciaország fegyverszünetet kötött Kemal
pánszával. Franciaország hajlandó az
angorai nacionalista kormány elismé-
résére.

Jardin (a ligetben)
Zerline Bailten
a Deutsches Volks-
theater művésznője
Június 1-én lép fel

BRILLIANT gyöngyök, aranyat
horribilis díszítéssel, csúfolt
aroz ves **INGER Ékszerház**
Köstenhiller-utca 2
Telefon József 52-64

A burlingtoni jagudr
III. RÉSZ

A TIVOLI Fényjátékházban

PÉNZ helyeteket helybenyújtunk. TÖZSÉGI
MEGHAZASOKAT elfogadjuk. Érték
közös díjmentes. **REISZKÖZÖS**
TESTVÉREK, VI., Lovag-utca 20.
Alapítva: 1900. Telefon: 76-26.

KERTMOZI
Városligeti-lásor és Aréna-ut sarkán

FRANCIA MŰSOR: A SZENT BÜN
Társadalmi színmű a földönhabban.
A főszerepben: RENE CRESTE,
a „Judea” híres alakítója
Előadások: 10 és 10 órai kezdettel.

Érzékeny és fájós
lábra Reszt
cipőket

Görög Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 4.
Városliget **FÜVÁROSI CIRCUS** Tel.107-46
Naponta este 10 órakor, csütörtök, szombat, vasár-
nap ünnepnapok kivételével 4 órakor. VILÁGVÁROSI NAGY
HÍRŰ MŰSOR. Előadás után autóbusz és omnibusz
szolgálat. Jegyek az összes jegyboltokban kaphatók.

HIREK

Kémillós lopás fényes nappal

100,000 korona a tolvajok kézrekerítő:ének

A Hétfői Napló tudósítójától — Néhány nappal ezelőtt a Visegréd-utca 9. számú házban felléző befőttes követek el. A ház V. emeletén lakik Kaiser Mór kereskedő, akinek felesége egy órára elhagyta a lakást, mert a szomszéd házban egy beteg ismerőset látogat meg. Amikor visszatért, megijesztéssel tapasztalta, hogy

lakását fényes nappal, délután 4 és 6 óra között feltörték és a befőttes és Wertheim-szekrényt, illetve annak kőzépű vaskeztéjét elcsepezték.

A Wertheim-szekrényben 2 millió korona értékű készpénz, illetve értékpapír és ékszer volt. A tolvajok ezenkívül szőrmét és ruhaneműket is loptak. Készeikről rögtön feljelentést tettek és 100,000 korona jutalmat látktek ki a betörők kézrekerítő:ének. A rendőri nyomozat során kihallgatták több házbeli tanút, akik látták, hogy négy ember egy nagy csomagot cipelt, — de a tettesek eddig még nem kerültek kézre.

A Délvidéki Liga rendkívül közgyűlése. A Délvidéki Liga vasárnap felelőli 10 órakor a Deák Ferenc-utca 10. szám alatt levő helyiségben rendkívüli közgyűlést tartott Hercegy Ferenc elnöklésével. Megjelent a gyűlésen Steiner György államtitkár, Erdődy Olivér igazgató és a liga tagjai közül igen számosan. A közgyűlés tárgysorozata szerint beszámoltak a liga eddigi működéséről, majd a bekezdések kedvezőtlensége miatt tiltakoztak. Megszervezték a liga vidéki oszloait, ami után a választásokat ajflették meg.

Jégeső. A ragyogó vasárnapi déln belten sötét felhők húzódtak át a kök égen és néhány perc alatt a komor vihar előszele futott végig a városon. Hatalmás zápor támadt egyszerre és sűrűn kopogtak a magyarországi jégszemek az aszfalton. Közélehel téj percig tartott a hatalmas majfai eső, amely azután alább hagyott, de egész napon hűvös szél és meg-megújuló esőzés volt. Érdeklődtek illetékes helyen, hogy vidéken volt-e jégeső és hogy a jég okozott-e valamelyes kárt a természetnél? Estig azonban még nem érkezett vidéki jelentés és így eddig még nem tudták megállapítani, hogy a mai jégeső okozta-e valahol kárt.

Lengyel-árh. határvilágosság. Kassáról jelentik, hogy az aranyegyel határzelen fekvő Szuckánóra községet egy arra portyázó lengyel járőr két kézigánat dobott a telefonálómasra, öt bombát pedig a különbözőség közepéltre. A telefon és a távíróvonal megszakadt, az épületek megrongálódtak, emberleiben azonban nem esett kár.

A lakáshivatal átnevezése. Azon kormányrendelet folytán, amelyvel dr. Tóffy Dezso kir. ítélőbírái tánevelésk ki, a budapesti lakáshivatalban nagy részre átnevezte munká lofoltk. Ez a munkálat eltart néhány napig és csak annak befejezése után — valószínűen e hét szerdáján — kezd meg hivatali működését a lakáshivatal új élneke.

Letartóztatott bolsevisták. A rendőrség bolsevista büncselekmények gyanúja miatt letartóztatta Wolfrann Árpád 24 éves banktisztviselőt, Liebich Ernő 46 éves vasbányászot, Kondor Jenő, Wágner Márton pincéereket, Keresk Mihály kalauzt, Abonyi Arank tiszviselőt, Zaitovics István kövácst, Götz Aladár elektrotechnikus és Balázs István cipészt

„Franciaország nem gyűlölte és nem fogja gyűlölni a magyarokat“

Párisi lapok Magyarország mellett

Páris, június 6.

(A M. T. I. Elküldött tudósítójának szikratévére a budapesti rádióállomás útján.)

A francia sajtóban lassankint barátságosabb hangulat kezd megnyilvánulni Magyarországra irányában. A Petit Republicque a következőket írja: Az a bosszu idő, amelybe az az elhatározás került, hogy Magyarország megnevezze megjelöltait a béke aláírására, a legjobban mutatja, milyen nehéz volt ez az elhatározás. A magyarok tulajdonörrelz tartihatalannak vélik a békeszerződést. Még azok is, akik belátták a mult hibáit, nem minden ok nélkül azt tartják, hogy szerencsétlen országunkat túlságosan kegyetlen büntetés sújtja. Hivatkoznak arra a körülményre, hogy 1914. júliusában Tisza István ellenre a háborút és amiódén végre mégis beavatkozott a háborúba, előre tiltakozott minden annexiós szándék ellen. Mindamellett Magyarországot most rengeteg gazdagságtól fosztották meg, ami pedig ezer esztendeje az övé volt. De

ez a népszerűen békeszerződés ezenkívül igazságtalan is,

ha összehasonlítjuk a német békevel. Köszönetet kell tehát mondanunk a magyaroknak bölcseségükért.

Franciaország nem gyűlölte és nem fogja soha sem gyűlölni a magyarokat.

Magyarországra fontos szerep vár a Duna-medence gazdasági fejlődésében, feltéve, hogy szomszédaival békeességben él és nagyszerű

A Dunakörnyő zavargóit a Státiális bíróság elküldte. Miként a Dunakörnyő Magyar Híradó jelenti, a Dunakörnyő Perjankó Ottó vezérkari ezredes, nándis Knyag Ernő vezérkari alezredes, Iszop Aladár őrnagy és Logter Gusztáv esendőrőrmagy által és hó 2-án a támadó csoportok által elfoglalt és rendőrkézre adott Kurgyis György 23 éves csapost, ifj. Németh Sándor 19 éves maróglésstörő. Kérésk Kálmán 35 éves muntkánkifit és Adamec József 35 éves kármunkácsost átküldték a kiráti büntetésre. Maróglés utcai fogházba. A kiráti ügyészség a khatott státiális rendelet értelmében társadós és rablós büntete címen minden valószínűségi szerint a státiális bíróság elé állítja a merénköket, mert a kibírdett státiárium értelmében státiárium alá esik az a csoportosulás is amelynek célja, hogy valamely osztlávt, nemzetiség, vagy felsekezetet fegyveresen megámdandjon.

Betteihemet megint internálták. Beesőbi jelentik: Az Arbeiter Zeitung jelentése szerint Betteihem dr. magyar köpmunista, aki saját kérelmére néhány hónappal ezelőtt az egyik szanatóriumba helyezték el, kérelve elemelre is politikai érintkezést tartott fenn, így néhány nappal ezelőtt Tessler langyei anarchista látogatótást fogadta, akinek fontos politikai területek adott át. A rendőrség intézkedett, hogy Betteihemet megint Steinháza internálták.

Előzetesítési tárgyalás még három év. A budapesti büntetőtörvényesít meg ez év január hávbán életfogytiglani fegyházra hólte el Róza Izidor ipárosi, aki a budapesti forradalmi törvényesít bírása volt. Ez a

jövőre van kiltása, ha okos és meggondolt marad, mi pedig megbecsülhetetlen gazdasági szűvelő-gostársunkat találhatjuk benne, akinek földulatu segítő:őrsa lehetünk.

A dunai államok gazdasági központja: Budapest

Versailles, június 6.

(A Magyar Távirati Iroda kiküldött tudósítójának szikratévére a budapesti rádióállomás útján.) A Temps megállapítja, hogy a magyar nemzet a háború alatt rendkívül tolvajatosan viselkedett az ellenséges országokhoz tartozó interndálakkal és hadifogyokkal szemben. Franciaországban — monlja tovább a cikk — ezt tudják, Franciaország jelenlegi ördöke bizonyos pontig hozzá van köpöszöta Magyarországtalpradáláshoz. Geografiai fekvésénél, száradok óla konszolidálódó politikai, gazdasági és szociális szervezeténél, lakóinak kezelményezés és eleven szelleménél fogva egyedül Magyarországtal képes arra, hogy kisegítse szomszédait dusan termő földjének bővelésével.

A dunai államok gazdasági csoportosításának a központja egyedül csak Budapest lehet.

Ez olyan igazság, amelyet diplomátlának meg kell szívelőnlök. Franciaország becsületére és nagy előnyére válnék, ha látva vetné minden tekintélit, hogy előmozdítsa olyan meggyezéseket a lételevételek, amely egyrészt tisztelgessen tartja az új államok függetlenségét, másrészt biztosítja Magyarország számára azokat az eszméket, amelyekkel talpradálhat és amelyekkel újra megtalálhatja a multjához méltó helyét.

Róza Izidor most újra a vádoltak padjára került. Dr. Moldoványi Géza kir. ügyész azzal vádolta, hogy Nemes Géza cigányvezért jogtalan rekvirálás és rablás címen halálra ítélte. Ez a város katonacigányvezérti azután nagy nyilvánosság mellett agyon is lölték az Országgyűlésen. Előbb azonban egy tanárság és a bulifellemlőtől örököző Nemes Géza hipnotikus álomba állított és szeszereplő a bátorságot, ugy hogy a cigányvezért nyugodtan és egykedvűen viselkedett a vesztőhelyen. A budapesti büntetőtörvényesít dr. Auer Károly tádbírói előnkölésével tárgyalta Róza Izidornak ezt az ügyét és dr. Balázs Dezso ügyvéd védelme után az Előfogyótlani fogházba hólte Róza Izidor újra elítélte 3 évi fogházra. Büntetését Postbírói Ferencet, aki a forradalmi törvényesítéknél ebben az ügyben szintén illekeztet, 2 évi fogházra ítélték. Ennek az ügynek lett volna még két vádoltja, Aszlárk Mihály és dr. Ponper Miklós, de ezek felett nem itélkezettek, mert időközben mind a kettő megszökött.

A versérgőzött fogadó. Ismeretes az a bírány, amelyet három nagykereskedő feljelentésére intéltettek meg Janszky Jenő László a Budai Mészérgő és Kőbánya Rt. vezérigazgatója ellen. Az igazgató korábban a statisztikai hivatalnak volt tisztviselője, de hivatali állásában felérgőzötték és azóta különböző gyanús ázleti vállalkozásokba bocsátkozott. Így áróstitotta meg a három nagykereskedőt is, akiknek kérelmére a Bíróság öt és fél millió korona erejéig bírányit zárlatot, majd biztosítást végrehoztál rendelt Janszky tádból kiltához vagyonára.

A rendőrség Janszkyt letartóztotta a a fogvatartást dr. Kovács vizsgálóbíró is elrendelte. Ez ellen Janszky a büntetőtörvényesít vádlatnásához folyamodott, ahol dr. Perény Gábor tádbírói előadása után úgy ítélték, hogy Janszky feljajgnomdságtalutasította és további fogvatartást rendelt el.

Letartóztatott pénzhajmók. A budapesti rendőrség főkapitányiságára előbírtatták Kollner Jenő kereskedőt, Fischer Mór 30 éves gazdást és Wányi József optikus, akiket pénzhajmók büntetőtétét gyanúsítanak. Kiltalgtatásukat mindháromat előzetes letartóztatásba helyezték.

Színház- és filmujdonosságok

A Királyi Színházban e héten is a Cigánypróbnát játszták minden este. A jövő vasárnap délután a János vitéz kerül színpa három órái kezdettel, mérsékelt helyárakkal. Szombaton rendkívül mérsékelt helyárakkal a Rákosi-iskola növendékeinek vizsátdoládásán: Mánás Miska.

A névtelen asszony reprize. Nagy művészi eseménynek ígérkezik Márkus Emília fellépése a Magyar Színházban, aki jövő héten pénteken. szombaton és vasárnap egyik legnépszerűbb szerepét, Jaquelinét játssza Bisson Névtelen asszony című darabjában. A többi főszerepokat Törzs, Tarnai, Vágó, Z. Molnár, Aray, Körömdy, Réhév, valamint Underfi Ida, S. Komlóssy Ilona és Zala Karola játsszták. Hétfőn és szerdán a Silvija kapitány előadását ismétlik meg, kedden a Tízpróba, csütörtökön pedig a Smith van műsoron. Holnap, vasárnap délután fél 3 órakor rendkívül mérsékelt helyárakkal a Rákosi-iskola növendékeinek vizsátdoládásánál a Dolovai nádból látva kerül színpa.

A keringő szerelem óriási sikerérvő való tekintélit egész héten műsoron marad a Póvárosi Orfeumban, debreceai szimfóniustal előadásban.

Pénteken lesz a Faszor-kabaré második premijéje, amely iránt már most igen nagy az érdeklődés. Péntekig a pompás megnyitó műsor kerül színpa, amelynek minden egyes száma kacagató és mulatságos.

Minden este a Szép Heléndát, Offenbach örökösökkel operettjel adák elő a Scala-Színházban. Karinty Frigyes nagyserű átdolkozása hálás szerepekkel jutott a kltány ügytesnek, melynek élők Pécly Erzsi, a címserzeben, tudásának legjavát adja. A közönség pedig kacagja az előadását.

„A báróné levelei“. Rákosi Jenő nagyserűi boldogság nagyserűi körül a Béklyósi Színházban, a hét többi napján a megújuló ereit „Gyermekekötő“, a világhírű „Három ezüst tea“ a tiszbezerben Meszáros Gyúlv, továbbá „A menzagszón“ Lakatos László fordulatoss vizsátdoládva van műsóra látva.

Az Andrássy-utj Színház új műsora. Csütörtökön, 10-én, mádszta be az Andrássy-utj Színház „szeszorózt“ műsorát, melynek gerince két pompás francia bohózat, Hémédun „Apuka vadászni megy“ és Courteline „Ripacsok“ című egyfelvonásos darabjai. Courteline darabjában Bátkai Márton lép fel mint vendég. A műsor többi ereiségei Szomahán István buldus darabja: A káukázusi herceg, továbbá Lakatos László, László István, Uray Dezso és Záton István kltányi kis darabjai. Új szökebban felbúnek: Kórhely, Tiszova, Úrműsör, Kálay, Boross és Bánczay. A bemutatás a régi nagyserűi műsört játsszták.

Méne Cresté a Kertmozban. Hétfői új műsóra keretében a Kertmoz a francia filmkulatjának két teljesen újszerű darabját mutatja be. Az egyik A szent bán című társadalmi színmű, amelynek főszerepében René Cresté, a „Judex“ lözküedvelt alakította gyogyiatja kiforrotl ávesselt. Ez a filmjéke a világhírű párisi Gaumont-gyár mesterei alkotása és érdekesítéző eseménye a Riviera ragyogó pompájú műsójében játszódik be. Az új műsor másik filmje egy rendkívül mulatságos bohózat, ugyanez a francia produkció és főszerepében a „Judex“ híres Courteline forja szíznem kacagatókatál a publikumot. A Kertmoz előadásai naponta 6 és 9 és 10 órára kezdődnek.

